

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA. Telefon száma 55-88. KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÖNK VISSZA. MÁK BÉRMÉNYES LEVELEKET FOGADUNK EL. ELŐFIZETÉSI DÍJ: Vidékre postán v. helyben házhoz hordva. Egy évre ... 30 ft. | Egy negyedévre ... 5 ft. Egy fél évre ... 10 ft. | Egy hónapra ... 1 ft 30 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos tulajdonos és felelős szerkesztő. Kossuth Ferencz főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA. Telefon száma 51-66. HIRDETÉSEKET ÉS NYILTÉRRE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL. PÁRISBAN Függyökűségünknek: John F. Jones & Co. 31. Faub. Montmartre, Frankfortban a/R: Danks G. L. & Co. Németországban: Danksberg L. I. Kampfgasse Nr. 7. Danks M. utódl. I. Wollzeile Nr. 6-8. Eisenstein & Vogler, I. Wallischgasse 10. Kassa Rudolf Scherzinger Nr. 2. Oppel A. Stabenbühl Nr. 2. Schick Henrik, I. Wollzeile Nr. 14. és valamennyi hirdetőiroda.

Uralkodók és nemzetek.

Fényes ünnepek ragyogó pompái közt vonult be ma reggel I. Ferencz József az orosz birodalom fővárosába, hol a minden oroszok fiatal császára nagyhercegek, polgári és katonai méltóságok díszes gyülekezete élén lelkes örömmel fogadta főséges vendégét. És szállnak a hírek egész világszerte.

len ahhoz képest, a mire a büszkék emlegettek, lelkesen védett alkotmányának és az e körül nyavalgó napolitikának alig van valami hatása. A császárok és királyok összejönnek és egymásközt megegyeznek abban, hogy béke legyen-e vagy háboru két világérszen. És két földrész népei és nemzeti hiába formak össze világraszóló nagy eszmék föl-fogásában, hiába forrnak össze békeséges munka szeretetében, hiába irtóznak pusztító harcok veszedelmétől: háboruskodniok kell, ha császárok, királyok ugy akarnak; mert a nemzetek évszázadokon át verrel és gyötrellemel oltalmazott és fúrtartott alkotmánya az ő kezükbe tette le és ott is hagyta a nemzetek és birodalmak sorsát. Ők csinálják a háborút, ők csinálják a békét.

lenséggel nézik, hogy korszakos veszedelmek egyes potentátok barátságos parolázásaitól függenek. Hajdanán pánzelt, sisakot öltöttek a háboruskodni vágyó fejedelmek s ott viték, viaskodtak, buzogánnyal, kelevézzel izmos kezeikben, bátor, hősiessalzsággal nagy sziveikben élén seregeiknek, osztozván velök harcok veszedelmében, veserég kinjában, győzelmek gyönyörűségeiben. De manapság a fejedelmek megcsinálják ugyan a háborút, de részt nem vesznek benne. Ők nem érzik a fiaikat vesztett apák-anyak, férjeiket vesztett özvegyek, apáikat vesztett árvák rettenetes fájdalmait; ők csak a nagy dinasztikus érdekek káráin siránkoznak, vagy hasznáin örvekednek.

az kijelentette, miszerint nem megy többé az udvarhoz, a mig nem hívják. És nem hívták többé. Illetőleg hívták, de csak akkor, mikor mindennek vége volt s az orosz előcsapatok Konstantinápoly körül voltak láthatók. Ekkor késő volt minden. Klappa csak annyit tehetett, hogy konstantinápolyi nagykövetség, gróf Zichy Ferencz utján gróf Andrassy Gyula külügyminiszterhez fordult, táviratlag kérve az intervencziót. Ő felsége nevében jött a válasz, az orosz seregek győzelmes előnyomulása elé emegállí-tá kiáltottak s létrejött a san-stephanoi béke. Mindezeket magától Klappa Györgyöt tudom.

lyeket egy óra előtt önként hagyták oda, de a melyek közben megszállottak a németek. Késő volt minden. A francia sereg csapdába került.

A görög-török háboru.

Váratlanul gyorsan jött az első döntő ütközet híre a harczierről s az ember szinte kétkedve hitte el, hogy a görögök oly gyorsan ott hagyták volna a küzdeletet a győztes ellenfelek. A melunai véres harcokat a Mali mellett vívott döntő csatától csak két nap választja el. Konstantinápolyban már komoly aggodalmat kellett az a szívós kitartás, a melylyel a görögök a határszorosokat védtek, s ennek első következménye volt, hogy új hadvezért kildtek le a harczierré. De a döntés váratlanul gyorsan következett be s Görögország a tengeren sem tudott semmi előnyt elérni, pedig a flottája európai nivón áll, a törökök még csak használni sem lehet.

Ördög vigye a nagy politikát! Nem is ennek a szempontjai lebegnek előttünk, mikor kimondjuk az igazságot, mely szívünkre nehezu és elménkben karavog. Seghogye tetszik nekünk az, hogy országok, nemzetek sorsa egyes emberek változó érzelmeitől, vagy gondolkodásától, egymáshoz való jó vagy rossz viszonyától függ. Az emberiség szinte szédületesen halad a fejlődés útján. Új eszmék áramlatait csinálja meg a tudomány s kordhadt világnézetek romjain új fölfogások virágnak. És ime, a népek és nemzetek sorsának az intézése körül mégis a régi bolond rendszer uralkodik.

Diadalmal örömmel hirdetik világszerte, hogy most Szentpéterváron a csári palota bizalmas légkörében Európa két hatalmas uralkodója a béke áldásaira parolázik egymással. Talán csakugyan így van; talán máskép. Ki tudja közülünk? Minket nem kérdeznak. Mi csak majd később tudjuk meg, hogy csakugyan békeséget, vagy dúló háboruk irtózatos veszedelmét jelenti-e Szentpétervártól a két hatalmas uralkodó barátságos parolázása? Mi csak arra való vagyunk, hogy rendelkezzenek velünk: hogy ontuk a vértünket, ha sorát ejtik, hogy katonáink adjunk a hatalmas potentátok akaratának az érvényesítésére. Alkotmányunk révén jogunk van ahhoz, hogy feláldozzuk legdrágább kincseinket olyan érdekekért, a mikhez teljességgel semmi közünk. Valóban szép dolog, hogy ezt tehetjük. Az önfeláldozás se utolsó erény. Alkotmányunk sánca közti bizvást gyakorolhatjuk és gyakoroljuk is — akár tetszik, akár nem.

Bizony nem jól van így! A népek, nemzetek sorsa még mindig egyedül a hatalmas potentátok kezében van; hiszen egy háboru közvetlenebbül érinti a nemzetek sorsát, mint akármi fele alkotmányos belső politikai küzdelem. Ez az alkotmányos belső politikai küzdelem, a mivel a nemzetek olyan nagyra vannak, kicsinyes haszontalanság ahhoz képest, a mit nem a nemzetek vágya és törekvése dönt el, hanem a főséges, isten kegyelméből uralkodó potentátok akaratá.

Az utolsó idők háboruiban többször történt, hogy háboru közben váltották fel a hadvezért. Egyik nevezetes eset az 1859-iki osztrák-olasz háboruban történt, a mikor felmentették állásától gróf Gyulayt.

Képtelensége a fővezérletre, mindjárt a háboru első napjaiban kitűnt. Egy teljesen harczra kész sereg állott parancsnokká alatta, míg vele szemben elenyészőleg csekély piemonti seregek. A francziák közül egy száz katoná sem volt Olaszországban, midőn Gyulay április 29-én az előnyomulást megkezdte. Valószággal csak azon mulott a dolog, hogy egy erélyes támadást intéz az ellenségre, óriási túleréggel szétzúzhatta volna azt, mielőtt a francia segédcsapatok megjelentek. Gyulay azonban csupa félrevezetésből álló operát. Először az olaszok balszárnya ellen összpontosította seregét, aztán a nélkül, hogy támadott volna, a jobbszárny felől került. Itt se támadott. Seregét nagy áldozatok árán átvitte a Pó folyamón, s midőn csak két mérföld választotta el az ellenség állásától, visszafordult. Majd a Ticinon veretett hidakat, s úgy tett, mintha ott tervezné a támadást. Aztán visszavonulást parancsolt itt is, s légerőpütitte a hidakat, melyeket néhány nappal előbb csinált. Minden terv nélkül kapkodott jobbra és balra, míg csak meg nem érkeztek a francziák.

Delyannis, Rallis és mások feltehetően a háboru mellett voltak. Athénben rosszul voltak informálva a török hadsereg állapotáról s tulbecsülték a saját erejüket. Európa minden figyelmétessé daczára könnyelműen belemennek a háboruba a még mindig hatalmas ellenféllel. Tíz nappal ezelőtt nem férték a börtökben a görögök a fölötti örömkömben, hogy a háboru kitört s ma Athénben a város képe olyan, mintha forradalom előestéje volna. György király helyzetét több párisi lap, mely eddig görögbarátságával tünnetelt, veszelésnek tartja, amár a forradalom kitöréséről és a köztársaság kiáltásáról terjesztett pesszimistikus hírek meggyőzték, mégis tartani lehet, hogy egy aggasztó népmozgalom, mely György királyt már legutóbbi európai útján kísérte és melytől a király tartott, a thesszali hadsereg megveretése után kikerülhetetlen. A „Matin” azt hiszi, hogy a király ma játékszer a nemzeti lélek kezében, melylyel a hatalmaknak számot kell vetni, mihielyt a békefeltételek megállapításáról lesz szó.

Minket bizony nem lelkesít hatalmas fejedelmek káprázatos fényével körülvevő találkozás. Semmi örömrünk se telik abban, a miről az ily találkozások tanuskodnak: hogy hazugság az emberiség nagy haladásá, mert a népek és nemzetek most is csak eszközök a dinasztikus érdekek képviselő potentátok kezében.

A parosz táborok egy munkát írt erről a hadjáratról, s megfoghatatlannak találja Gyulay hadvezését. A főparancsnokságban ennek daczára s meghagytták tovább, míg csak a magentai ütközet el nem vesztett. Ekkor ő felsége személyesen vette át a vezérletet. Késő volt minden. A hibákat pótolni nem lehetett. Solferinonál már védekeznie kellett az osztrák seregek, mely támadólag lépett fel a háboru elején. Egy elvesztett csatával el volt döntve a háboru.

A görög kormány még mindig nyakaskodik. Delyannis miniszterelnök felhivatalosa az „Asty” a következő jgyzeket teszi közzé: A legutóbbi események folytán, a melyek a közeleményi nyugtalanitják, Delyannis miniszterelnöknek ma hosszabb értekezése volt a királlyal, a ki ismételte, hogy kétszeggel jóváhagyja a kormány minden határozatát, a mely a helyzet javítására alkalmas. Az értekezés után minisztertanács volt, a mely délben kezdődött és délután 5 órakor még tartott. Az említett lap értesülése szerint a minisztertanács erélyes intézkedéseket határozott el, mindazonáltal koraiak azok a hírek, a melyek a vezérkar különböző tisztjeinek visszahívásáról szólnak. A kormány csak később határoz a vezérkarban leendő változásokról.

Az a török hadsereg főparancsnokságát Ozmán Ghazi pasa vette át, a törökök legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

A seditani katasztrófa is legfőképp a fővezér személyében beillott változás idezte elő. A németek magok bevállják, hogy szeptember elséjén az ő felvonulásuk nem volt kész s nem is számítottak rá, hogy egy elhatározó ütközetet nyernének a napon. Ha a francziák egy pont ellen koncentrálták összes erejüket, keresztül törhették volna a német gyűrűt, a mely még meg sem alakult teljesen. Akár fél felé összpontosították erejüket, akár észak felé, kikerülhettek volna a katasztrófa, ha talán meg nem nyertek volna is az ütközetet.

Az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

Az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

Az emberiség küzdve küzd, hogy porzemekeket hordozzon össze a tökéletes világrénd nagy alkotmányához. Minden új nemzedék azt hiszi, hogy közelebb jutott a világot regenerálni hivatott eszmék diadalához. Pedig hazug áltatás minden ábránd, minden reménykedés! Az emberiség büszkén hirdetett haladásá, főséges eszmék ki-kildott győzelme, magasatos törekvésekkel összeforrt munkálkodások eredménye, mind-mind belefut annak a nagy politikának az érvényeibe, melynek szálait egyes hatalmas potentátok tartják kezükben. Isten kegyelméből és a népek akaratából ünnek trónjainkra a császárok és királyok. De isten kegyelmét és a népek akaratát bizony gyakorta kiesüfolják.

Az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

Az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

Ozmán zászlaja.

Ira: Timár Szaniszló.

„Rád bízom Ozmán zászlaját, reményem, hogy diadalra viszed; dicsőséget szerzesz nemzetednek és hazának és úgyneveli fogs, hogy kegyetlenségnek ne forduljanak elő.”

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

Ezt írta a szultán Edhem pasának, mikor a hadseregének vezérletét rábízta és hadba küldte a görögök ellen, a kik addig ingereltek és izgatták a beteg embert, a kik elődolta a munkáját, le-akasztotta a szegrelő a rozsdás kardot, a mely egykor tündököl fényben ragyogott és dicsőséges harcokban sok-sok diadalra vitt Ozmán zászlaját. A gondolatok és hangulatok egész serege lepett meg, a mikor ezeket a sorokat olvastam. Egy nagy nemzet dicsősége és jókór-lokra való sülyedése, harcainak, küzdelmeinek és bukásainak története vonult el előttem, a mely a mult sirjából támadt föl, lerazva magáról az idők ködét, a korszakok palináját s a port, a mely történetét fedi. Nem a politikai viszonyok alakulása volt az, a mi már régóta ébren tartja bennem a nagy rokonszenvet az Ozmán iránt, nem a momentán helyzet gyakorolt vonzerőt rám, hanem az egész nép, annak multja és jelene, de még a jövője is, a mely ködbe burkoltan pihen meg ott, a hol rejtelmes és kifürkészhetlen hatalmak szövik-fonják a nemzetek sorsát. Kód borítja még azt — mondom — de a ki a történelemben olvasni tud és követni tudja az egyes nemzetek sorsát az okokkal együtt, a melyek ezt a sorsot befolyásolták, az nem vonhatja meg rokonszenvét ettől a nemzetől.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

A szivárvány színeibe, vagy a nap tüzébe szeretném mártani a tollamat, a mikor ezt a szimpáthiát meg akarom világítani, a mely engem a török nép felé vonz. A politikust bizonyára más indokok vezérlik, a mikor rokonszenvet valamely nemzettel. De itt, a vonal alatt nem sokat törődöm a politikai viszonyokkal. Mit bánom én, ha Angolország és annak összes politikai faktori kimondták a muzulmán fölött a halalos ítéletet? Mit törődöm vele, ha a korszak férfai kijelentették, hogy az ozmán birodalom egész berendezése, állami és társadalmi berendezése olyan, a mely a modern civilizáció szemlélettel ellenkezik? Én hallgatom a keleti kultúra dalait, a melyek túl vannak terhelve képekkel és hasonlatokkal, hallgatom imáikat, a melyek melyen poetikusak és elragadóak, nézem viseletüket és szokásaikat, a melyek a romantizizmust juttatják eszembe, azt az

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

A mely rokonszenve, a mely bennem támadt e nép iránt, az a sejtelmem, hogy az őre les a jövőnk szerződése. Mert a hatalmak, meghódítván a nagy birodalmat s felszárván egymás között, mint azt Lengyelországgal tették, bizonyára böles állami törvényekkel fogják védelmezni a vallási hagyományokat, de hol az a törvény, a mely meg tudja fektetni a gyűlöletet? A gyűlölet a szivekből pattan ki és kölcsönös léven, annál adázbabb és elkeseredettebb lesz. Voltak, a kik ennek a katasztrófnak a megállítását reformokkal vélték elérhethi. Török államférfiak is gondoltak már erre sokszor és azt hitték, hogy a civilizáció, a mely végzeté lehet az Izlámnak, vallási reformokkal lehet csak kiengesztelni. De nem mondta-e Mohamed, hogy ő az utolsó és legnagyobb próféta? Utolsó és legnagyobb, a mi azt jelenti, hogy senki sem támadhat utána, a ki megváltoztathatná az állami és egyházi szervezetet, senki sem alkothat új törvényeket, senkinek döntheti meg az alkotán dogmáit. Azért haltak meg a modern muzulmán reformátorok nyomorultan börtönökben, azért fojtották meg őket szírnórral, vagy hurezolták verpadra a legnagyobb gondolkodókat. A reform ki van zárva itt a vallás lényegénél fogva és a közeledés más vallásos örökre lehetetlené vált.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

az a török hadsereg legnépszerűbb hadvezére. Tudvalevő, hogy Ozmán pasa a Balkán szorosainak védelmével tette ismeretessé nevét.

